

EKONOMİ POLİTİK

Sağlıkta Reform: NO MINUTE

Erinç Yeldan, 11 Mart 2009

Tüm sağlık çalışanları, sağlık alanında yaşanan erozyona, yıkıma, olumsuz gidişe dur demek için **12 Mart 2009 Perşembe günü** (yarın) **08.00-10.00 saatleri arasında** tüm ülkede, bütün sağlık kurumlarında acil servislerin önünde eyleme geçme hazırlığında. **Türk Tabipler Birliği**'nce yapılan duyuruda "**İş Güvencesi/Can Güvencesi/Mesleki Bağımsızlık Güvencesi/Herkese Eşit, Ücretsiz Sağlık Güvencesi**" için "**NO MINUTE**" çağrısı dile getiriliyor.

TTB'nin duyurusuna kulak verelim: "*Ekonomik kriz derinleşiyor; işten çıkarmalar çığ gibi yayılıyor. İşten çıkarılan yüz binlerce insan sosyal güvencesini de kaybediyor. Aynı zamanda Genel Sağlık Sigortası (GSS) primini ödeyemediği için hem kendisi hem de bakmakla yükümlü olduğu ailesinin sağlık hakkı yok oluyor. GSS kapsamındaki yurttaşlarımız ise her gün yeni kısıtlamalarla karşılaşılıyor; gittikleri hastanelerde yeni "katılım payları", yeni "ilave ücretler" ödemek zorunda kalıyorlar.*"

"*Hükümet ve Sağlık Bakanlığı, sağlık çalışanları ve vatandaş üzerine yıkıcı etkileri bir bir ortaya çıkmasına rağmen bu özelleştirme vizyonu çerçevesinde Sağlıkta "Dönüşüm" Programı'nı uygulamakta ısrar ediyor. Bu ısrarın sonucunda, hekimlere, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet günden güne artıyor, 'paran kadar sağlık' hizmeti anlayışı yerleştiriliyor; hastaneler ticarethaneye, sağlık çalışanları taşeron şirket personeline, hastalar müşteriye dönüştürülmeye çalışılıyor. Hekime Kesintisiz mecburi hizmet, bütün sağlık çalışanlarına emekliliğe yansımayan belirsiz ücret, yoğun nöbetler ve angarya, taşeron sağlık işçisine güvencesiz istihdam ve işsizlik dayatılıyor.*"

***

Bundan sonrasını Türk Harb-İş Sendikası Araştırma Dairesi Başkanı **Dr. Oğuz Topak**'tan izleyelim:

İçinde bulunduğumuz günlerin çok yakıcı bir sorunu da AKP hükümetinin 2006 yılında IMF ve Dünya Bankası'nın önerileri doğrultusunda gerçekleştirdiği sosyal güvenlik sistemindeki dönüşümdür. Sağlık Sisteminde yaşanmakta olan bu dönüşümün ana parametresini de *Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu* oluşturmaktadır . AKP Hükümeti tarafından IMF ve Dünya Bankasına verilen Niyet Mektupları doğrultusunda "*performans kriteri*" ön şartı olarak değerlendirilen bu kanunun temelini özelleştirme, taşeronlaştırma, özel sigortacılık, bireyselleştirme, piyasalaştırma, yerelleştirme yöntemleri gibi neo-liberal politikalar oluşturmaktadır.

Piyasaya sunulmuş bir sağlık hizmetinde 15 milyar doları bulan Türkiye pazarı özel girişim için kuşkusuz yoğun ilgi odağıdır. Bu pazarda özel sektörün önünü açmak üzere, 148 hastanesiyle SSK gibi toplu ilaç alım gücü bulunduracak ve piyasanın işlem tutarını düşürecek odakların bertaraf edilmesi gerekir. 2005 başında SSK tesislerinin devrinin açık amacı budur.

Ayrıca kamuda istihdam olanaklarının daralması, sağlık personelini giderek artan biçimde özel sektörde çalışmaya zorlamaktadır. 2007 yılında 50,732 uzman doktorun yalnızca yüzde 48'i, 29,923 pratisyen hekimin yüzde 88'i, 18,014 asistanın yüzde 42'si, 80,836 hemşirenin yüzde 75'i kamuda çalışmaktaydı. Oysa özel sektörde istihdamın artışı ile birlikte, tam zamanlı istihdam yerine esnek çalışma biçimleri ağırlık kazanmaya başlamıştır.

***

Sağlıkta Dönüşüm Programının çerçevesinde, nüfus sayısına göre örgütlenen, kişiye ve çevreye yönelik koruyucu hekimlik hizmetlerini bütüncül bir yaklaşımla sunan ve ekip hizmeti yaklaşımı ile çok disiplinli bir hizmet anlayışını benimseyen **sağlık ocağı sisteminin** yerini **aile hekimliği** sistemi almaktadır. Aile hekimliği uygulaması çevreye ve kişiye yönelik koruyucu hizmetleri ve çok disiplinli hizmet anlayışını parçalayarak, sadece kişiye yönelik koruyucu hizmetleri yalnızca “aile hekimi”nin sorumluluğuna yüklemektedir. Ayrıca sözde “hekim seçme özgürlüğü” hakkına sahip bireyler belli koşullarla istedikleri aile hekiminden sağlık hizmeti alabileceklerdir. Gerçekte mevcut sağlık ocağı alt yapısı kullanılarak ve serbest piyasa ekonomisinin arz/talep dengesi gözetilerek birinci basamak sağlık hizmetleri özelleştirilmektedir. Özellikle kentlerde serbest hekimlik ve özel poliklinik uygulamalarından da yararlanılacağı, aile hekimleri muayenehanelerinin kurulması için devletin ucuz kredi vereceği gibi duyurular uygulamanın serbest hekimlik ve özel sektör yönelimli olacağını göstermektedir.

Bu süreçte Sağlık Bakanlığı'nın yeniden yapılandırılarak sağlık hizmeti üreten bir kurum olmaktan çıkarılması, Bakanlığın yalnızca politika belirleyen, koordinasyon sağlayan ve “sağlık piyasası”nı denetleyen ve düzenleyen bir kuruma dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç kamunun neoliberal ekseninde yeniden yapılandırılmasına da uygundur.

Yapılan düzenlemeler devleti sosyal bir devlet, sosyal güvenliği ise herkes için devredilmez ve vazgeçilmez bir hak olarak tanımlayan Anayasaya aykırı olduğu gibi, Türkiye'nin taraf olduğu ve sosyal güvenlik hakkını temel bir insan hakkı olarak tüm yurttaşlara tanıyan ve bu hakkın hayata geçirilmesini sosyal hukuk devletinin görevleri arasında sayan uluslararası metinlere de aykırıdır.

TTB sesleniyor: “*Ücretsiz Sağlık İçin Nüfus Cüzdanı Yeterli Olmalı*”